

FOLOSIREA PLATOULUI BREITE PENTRU HRĂNIRE DE CĂTRE MAMIFERELE MARI

Introducere

Peisajul Europei s-a schimbat intens în ultimii 100 ani, în principal datorită urbanizării, intensificării exploatărilor forestiere și agriculturii, astfel că heterogenitatea structurală la nivel de peisaj a crescut substanțial (Bakker & Berendse 1999). În aceste condiții sunt foarte puține populații de mamifere mari, și acestea distribuite “insular”, care trăiesc în condiții naturale-primare (Wieren). În Europa temperată, această fragmentare a habitatelor forestiere primare ridică probleme în mod deosebit pe perioada sezonului rece cand hrana mamiferelor mari devine adesea insuficientă (Mysterud *et al.*, 2002). Pentru a compensa deficitul de hrană pe parcursul acestui sezon în majoritatea țărilor europene se practică “suplimentarea hranei” (Mitchell, Kirby 1990). Această strategie are la baza atât motive conservacioniste cât și motive cinegetice (Putman, Staines, 2004).

Pajiștile cu stejari seculari, extrem de rare la nivel continental, pot fi extrem de importante în asigurarea resurselor trofice pentru ierbivorele mari (Pandini, Cesaris, 1997). S-a constatat că marimea teritoriilor la cerb (*Cervus elaphus*), căprioară (*capreolus capreolus*) și mistreț (*Sus scrofa*), se dublează iarna, urmare a deficitului de hrană, aceștia folosind în această perioadă mult mai des zonele deschise pentru hrănire în mod special tipul de habitat cultural (wood pastures) (Pandini, Cesaris, 1997)

În condițiile particulare ale Platoului Breite, în perioada iunie – septembrie a fost identificată după urme și “lăsături” prezența certă a 3 specii de mamifere mari, respectiv *Capreolus capreolus*, *Sus scrofa*, *Vulpes vulpes* și posibilitatea prezenței altor două specii, respectiv *Cervus elaphus* și *Ursus arctos*. Este de așteptat ca observarea acestor specii să fie mult mai contantă iarna. În aceste condiții au fost programate câteva ieșiri în teren după apariția zăpezii cand prezența acestor specii în “platou” la hrănire este mult mai ușor de cuantificat prin metoda observării urmelor.

Metode de cercetare

Pentru studiul mamiferelor mari și a modului în care acestea folosesc Platoul Breite pentru hrănire s-au efectuat observații periodice între lunile mai 2009 și septembrie 2010. Au fost

efectuate transecte pe întreaga suprafață a rezervației naturale, ținând cont de zonarea acesteia (Fig. 1), iar identificarea mamiferelor mari s-a făcut prin observarea directă sau după urmele lăsate, respectiv pe baza lăsăturilor, amprentelor lăsate în solul umed sau în zăpadă sau în cayul Mistrețului și pe baza rămăturilor de hrănire.

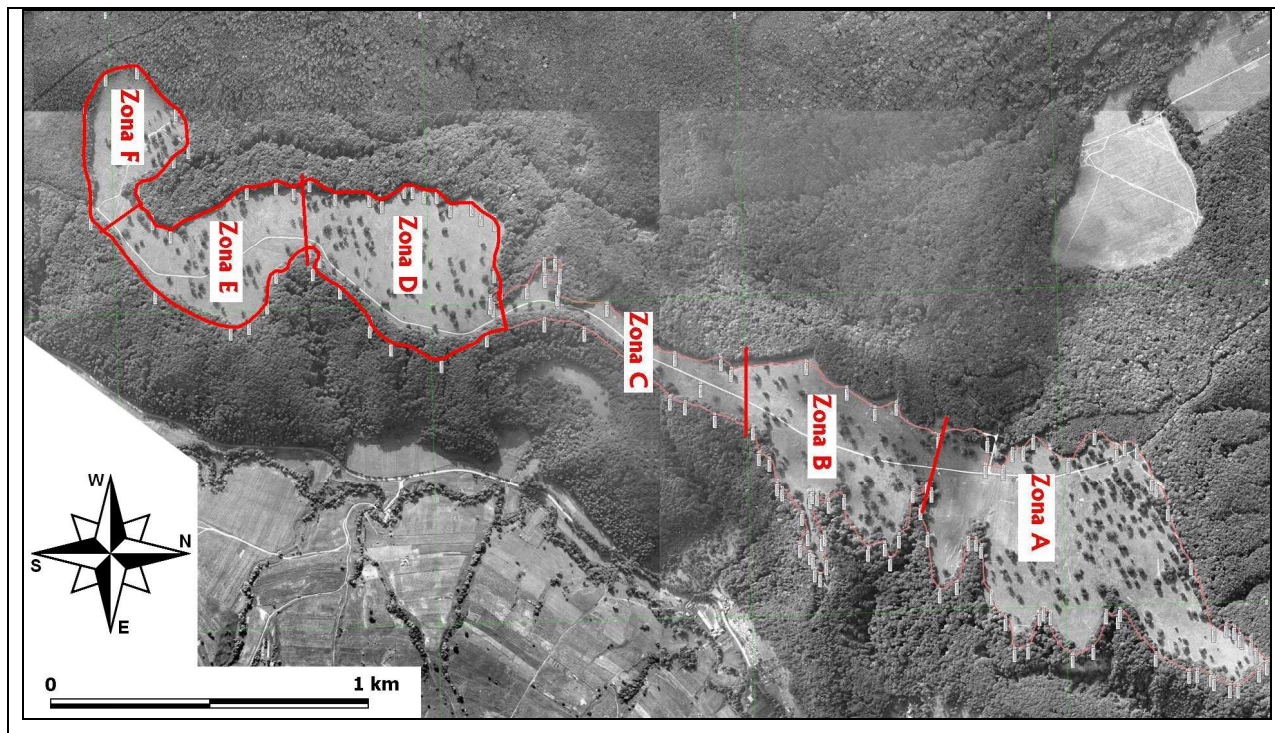

Fig. 1. Zonarea internă a Platoului Breite.

Rezultate

Au fost identificate 6 specii de mamifere mari respectiv urs (*Ursus arctos*), lup (*Canis lupus*), vulpe (*Vulpes vulpes*), cerb (*Cervus elaphus*), căprior (*Capreolus capreolus*) și mistreț (*Sus scrofa*). Observațiile asupra celor cinci specii sunt sintetizate în tabelul 1 și figura 2. În ceea ce privește căpriorul și cerbul există și observații cantitative sintetizate în tabelul 2.

Tabel 1

Sinteza observațiilor asupra speciilor de mamifere mari

Specia	Z A	Z B	Z C	Z D	Z E	Z F
<i>Ursus arctos</i>	1 U, 1 OD	1 U	1 U	2 U	2U, 1L	3 U, 1 OD
<i>Canis lupus</i>	-	-	2U, 1 OD	-	-	-

Specia	Z A	Z B	Z C	Z D	Z E	Z F
<i>Vulpes vulpes</i>	-	-	2 OD	3 U	1 OD, 2 U	1 OD, 1U
<i>Capreolus capreolus</i>	2 OD	-	-	4 OD	2 OD	2 OD
<i>Cervus elaphus</i>	2 OD			2 OD	2 OD	2 OD
<i>Sus scrofa</i>	4 UR	2 UR	2 UR	14 UR	8 UR	8 UR

Note explicative:

U – urmă, OD – observație directă, L – lășătură, UR – urmă/râmătură.

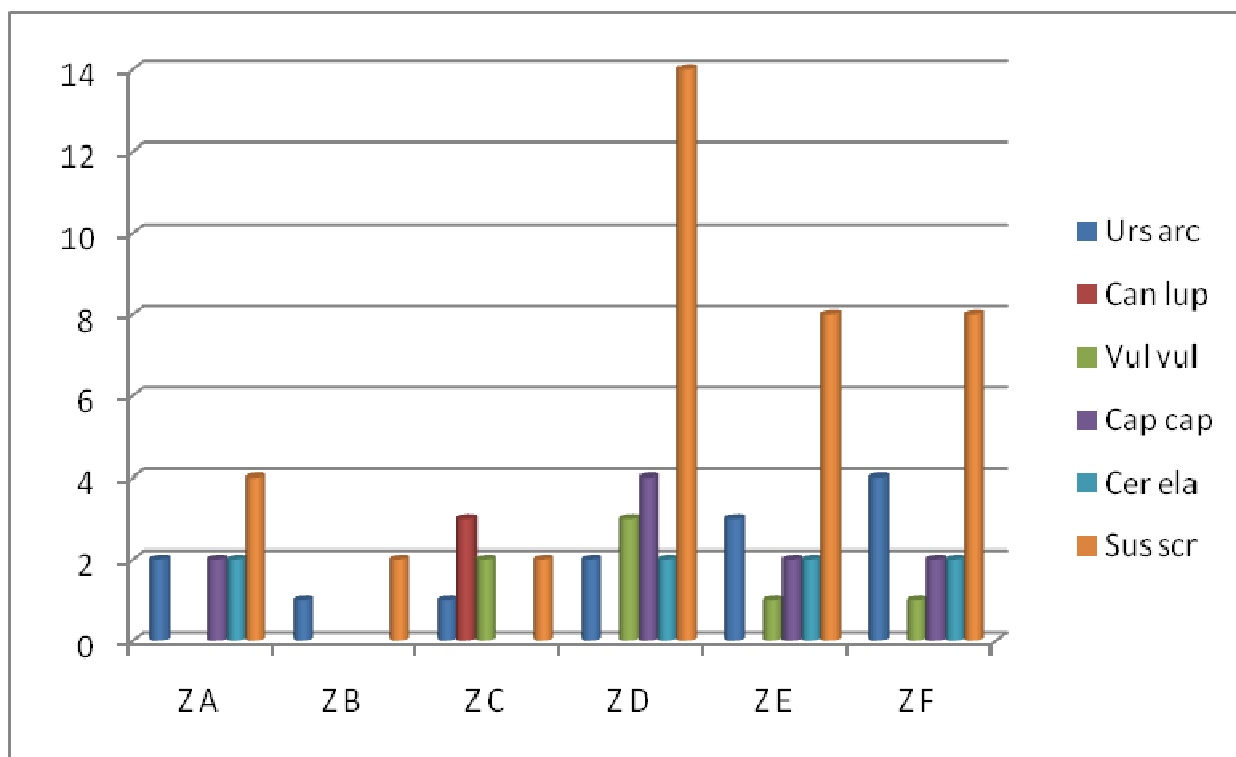

Fig. 1. Observațiile asupra speciilor de mamifere mari în zonele Platoului Breite

Tabel 1

Observațiile cantitative asupra căpriorului și cerbului

Specia	Z A	Z B	Z C	Z D	Z E	Z F
<i>Capreolus capreolus</i>	3i, 4i			2i, 4i, 2i, 4i,	2i, 4i	2i, 2i
<i>Cervus elaphus</i>	2i, 4i			2i, 4i	3i, 3i	2i, 2i

• - i - indivizi

Discuții.

Așa cum era de așteptat numărul cel mai mare de observații au fost realizate asupra mistrețului, a cărui prezență, alături de urs a fost depistată în toate cele 6 zone ale Platoului Breite. Această situație se datorează ofertei trofice abundente (ghindă) pe care stejarii o oferă mistrețului în mod deosebit în perioadele de toamnă și iarnă.

Ursul este o specie teritorială care nu are prădători naturali astfel că Platoul Breite este vizitat relativ frecvent de către ursii al căror teritoriu include platoul, în căutare de hrană sau pentru marcarea teritoriului

Dintre carnivorele mari cele mai puține observații există asupra lupului. Practic prezența acestei specii a fost constatată numai la îngustatura platoului (“strâmtoare”) prin așa numitul “pas al lupilor”.

Vulpea este relativ comună în zona platoului Breite, dar numărul de observații este relativ mic. Acest lucru se datorează în primul rând ofertei trofice scăzute pe care platoul Breite o poate oferi acestei specii, iar în al doilea rând prezenței câinilor de la cele două stâni de pe platou. Lipsa ofertei trofice este probabil și motivul principal pentru care nici lupul nu frecventează platoul Breite.

Căpriorul și cerbul au fost observați în toate zonele platoului, exceptând zonele cel mai puternic antropizate, respectiv zona B și zona C. Prezența lor pe platou în număr relativ mare (vezi tabelul 2) sugerează existența unei oferte trofice abundente pentru aceste două specii, în timp ce absența lor din zonele B și C se datorează antropizării acestor două zone.

Dacă în cazul ursului sau mistrețului antropizarea se pare că nu este extrem de deranjantă pentru toate celelalte specii se observă contrariul. În aceste condiții este recomandată diminuarea la maxim a disturbării antropice în toate zonele platoului, dar în mod deosebit în zonele D, E și F (în partea strict protejată a rezervației).

BIBLIOGRAFIE

Bakker, J.P. & Berendse, F., 1999. Constraints in the restoration of ecological diversity in grassland and heathland communities. *Trends in Ecology and Evolution*, **14**, 63–68.

- Mitchel, F. J. G., Kirby, K. J., 1990.** The Impact of Large Herbivores on the Conservation of Semi-natural Woods in the British Uplands. *Forestry*, 1990 63(4):333-353;
- Mysterud, A., Ostbye, E., 2004.** Roe deer (*Capreolus capreolus*) browsing pressure affects yew (*Taxus baccata*) recruitment within nature reserves in Norway. *Biol. Cons.*, (120), 545 – 548.
- Pandini, W., Claldicoe, S., 1997.** Home range and habitat use of roie deer (*Capreolus capreolus*) reared in captivitz and released in the wild. *Forestry*, (1-2), 45-50
- Putman, R. J., Satines, B. W., 2004.** Supplementary winter feeding of wild red deer *Cervus elaphus* in Europe and North America: justifications, feeding practice and effectiveness *Mammal Rev.*, 34, 4, 285–306.
- Van Wieren, S. E., 1991.** The management of population of large mammals. In: **I.F. Spellerberg, F.B. Goldsmith, M.G. Morris** (eds.). The scientific management of temperate communities for conservation. Blackwell. Oxford.